

Työelämän tutkimuspäivät 2020

Tiina Saari & Tuija Koivunen, Pasi Pyöriä & Harri Melin
Työelämän tutkimuskeskus, Tampereen yliopisto

Ylpeät duunarit -Ammattiylpeys teollisuus- ja kiinteistöpalvelutyössä

Ammattiylpeys on omaan työhön ja ammattiin liittyvä positiivinen tunne tai asenne, johon liittyvät oma osaaminen ja onnistuminen työssä. Ylpeyttä voivat aiheuttaa myös työryhmän onnistuminen ja kuuluminen osaavaan työyhteisöön. Ylpeyttä voidaan kokea myös koko toimenkuvan hallitsemisesta tai jonkin yksittäisen työsuorituksen onnistumisesta.

Tämä tutkimus kohdistuu työntekijöiden kokemuksiin ammattiylpeydestä teollisuudessa ja kiinteistöpalvelualalla. Tarkastelun kohteena on ammattiylpeyden kokemisen yleisyys sekä se, millaisissa tilanteissa ammattiylpeyttä koetaan. Tutkimusaineisto on kysely (N=1242), joka on kerätty Työsuojelurahaston rahoittamassa (2020-2021) Duunarit-tutkimushankkeessa. Teollisuustyötä edustavat tutkimusaineistossa ajoneuvoteollisuuden sekä kumi- ja muoviteollisuuden työntekijät. Kiinteistöpalvelualaan kuuluvat esimerkiksi puhdistus- ja siivoustehtävät, kiinteistönhoitotehtävät sekä tekniset palvelutehtävät.

Kyselyyn vastanneista kiinteistöpalvelualan työntekijöistä noin 70% kokee ammattiylpeyttä, kun teollisuuden työntekijöistä osuus on noin 60%. Kyselyn avovastauksissa ylpeyden kerrottiin kumpuavan erityisesti omasta ammattitaidosta, hyvin tehdystä työstä ja siitä saadusta kiitoksesta. Ylpeyttä koettiin myös kyvystä auttaa asiakkaita, omia työkavereita ja omalla panoksellaan myös koko yhteiskuntaa. Ylpeyttä herätti myös kyky tehdä sellaista työtä, johon kaikki eivät pysty, esimerkiksi taidosta siivota erityisen likaisia kohteita kovassa kiireessä. Teollisuustyössä ylpeys liittyi myös ammattitaitoon: esimerkiksi laadukkaiden tuotteiden valmistamiseen osallistumiseen ja tuotannon ongelmatilanteiden selvittämiseen. Ylpeyttä siis koetaan, kun työssä on onnistuttu ja siten saavutettu jotain. Molemmilla aloilla ylpeys kuitenkin liittyy myös negatiivisiin asioihin eli vaikeuksien sietämiseen. Ylpeyttä koettiin myös siitä, että ylipäättään selviytyy esimerkiksi fyysisesti raskaasta työstä, kiireestä, heikentyneistä työoloista- ja ehdoista ja positiivisen palautteen puutteesta huolimatta.